

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РИК XXX

Число 86

Джерезі Ситі, Н. Дж., п'ятниця, 14. квітня, 1922.

VOL. XXX

No. 86. Jersey City, N. J., Friday, April 14, 1922.

THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

ПЕРШІ ЗАВОРУШЕННЯ

В УГЛЕВІЙ СТРАЙКУ

ЧАРЛСТОН, Вест-Верджінія, 12. квітня. — В углевій окрузі змінює Нью-Ривер прийшло нині до першого поважнішого заворушення на тлі страйку вуглевих робітників.

Там до заворушення послужила недавня судова заборона проти страйкарів, не дозволяючи їм організуватися. Як кажуть стейтій влади, кілька страйкарів напали на одного страйколомця, як він їм автомобілем, і постріляв його в ногу. Ізучив з ним не-юніонні працівники своє життя лише завдяки втечі на автомобілі. Стейтій влада арештувала зараз кілька страйкарів під закидом участі в стрільні.

Того самого дня невиснажені доці справники вивадили динамітом дім одного Муріна, тем страйколомця, завантаженого в одиний копейний компанії. Бомба, підложена на футринні вікна, вивалила одну стіну та вирвала два бумажки, але не ушкодила нікого з людей. Поліція зараз зорганізувала спеціальний відділ для преследування злочинців.

Стейтій влади, як і до цього прихильні властителям копалень, заявляють, що від якогось часу до цього округу приходять великі склади стрілиного зброю.

Продукції вугля в не-юніонній окрузі спадє поважно. За вчорашній день вона зменшилася о 50,000 тонн.

ЮНІА КАЖЕ, ЩО СТРАЙК ПОСТУПАЄ

ІНДІАНОПОЛІС, Індіана, 12. квітня. — Луїс, президент Юніаїт Майн Беркерс оф Америка, видав заяву, що число не-юніонних майнерів, беручих участь в страйку, росте кожного дня.

Після розрахунку сей юніа, нині є вже 75,000 не-юніонних майнерів в страйку, себто їх число зросло о 25,000 за один тиждень. Разом число всіх страйкуючих вуглекопів становить 665,000.

Юніа не подає в своїй заяві, в котрих саме округах вуглевого промислу страйк поширюється серед незорганізованих робітників. З донеда, однак, можна висунути, що страйк шириться передусім в центральній Пенсильнії та Західній Верджинії.

ЮНІА ПРО ЗАЯВУ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРАТОРА

НЬО-Йорк, 12. квітня. — Філіп Морей, віцепрезидент майнерської юніа, видав заяву про заяву міністра судівництва Догерті, зложеної при відвізді з Індіанополіс. Міністер говорив, що уряд не допустить, щоб майнери або вуглєві підприємці допускалися якого небудь вичну, забороненого законом про свободу торгівлі. У відповід на це заяву віцепрезидент юніа каже, що в той спосіб уряд не доведе до полаганої страйку. Одиноким способом, величим до цього, є примусити вуглевих підприємців взяти участь в конференції з представниками майнерів.

ДЕРЖАВНИЙ ЗАРЯД ДО КОПАЛЕНЬ ВУГЛЯ

ВАШІНГТОН, 12. квітня. — Конгресом Гадесоні, демократ з Алабамі, виле в конгресі внесення, щоб федеральні пошівоті (дистрикти) суди мий право брати в сей заряд всі копальні вугля, які здійснюють добування вугля.

РОБІТНИЧІ ДЕПУТАТИ ПРОТИ ВИКЛЮЧЕННЯ СТРАЙКАРІВ З ДОМІВ

ВАШІНГТОН, 12. квітня. — Перед робітничим комітетом палати послід з'явилися нині делегати робітників та майнерських юніа, щоб запропонувати проти гризби вуглевих компаній, що вони почнуть незалежно виключати страйкуючих робітників з компанійних домів. Депутати була також у департаменті праці.

БОРІТЬСЯ ЗА "ОДНУ ВЕЛИКУ ЮНІЮ"

ПІККАТО, Іл. квітня. — На зборозх 500 юніах провідників, що відбудуться в цьому місті, Самуель Гомперс, голова Американської Федератії Праці, виступив з протестом проти організування "одної великої юніа".

Перед зборозми виступило кілька бесідників з промовою, що як сирухом, Гомперс є своїм промовою проти руху об'єднання Джона Філардита, голову шкільнової Федератії Праці, за підданіє їдеї "одної великої юніа".

БОРІТЬСЯ ЗА МИТОВИЙ ЗАКОН

ВАШІНГТОН, 12. квітня. — Проти внесення фінансовим комітетом сенату проекту митового закону почалася вже за життя кампанія, яка заподіє добу боротьбу, яка вже сей законпроєкт.

Одинок з точок законпроєкта, що має найбільше ворогів, се постановою, що при накладанні мита на заграничні товари, прислани до Злучених Держав, товари треба оцінювати після їх вартості в краї, звідки вони виїшли; богато сенаторів та конгресменів хоче, щоб товари оцінювали після їх американської вартості. Також сама висота мит на пошівоті товари не вдовольє законодавців, і тому в конгресі внесені довгий ряд поправок.

З другої сторони, заграничні купці та продуценти протестують проти законпроєкта, що він заводить за високу мита. Англіський ставлець ірландцями має вислудити свого представника до американського конгресу, щоб він нахилив його до зниження мита на зерно. Те саме роблять продуценти моти з Нової Зеландії.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА

ПЕРЕД КОНГРЕСОМ

ВАШІНГТОН, 11. квітня. — Сенатор Лодж, голова сенатого комітету для заграничних справ, повідомив нині жидівський комітет, котрий записався нещадно у нього просити виступити за жидів, що він уже прийняв резолюцію в справі Палестини, як він нещадно внесе в сенат і буде старатися переперти. За резолюцію заставляється за введенням "національного дому" для жидів в Палестині згідно із заявою Бальфура з дня 2. листопада 1917. року.

ЛІДІ ПІТОРА МІЛЛОНА ЧУЖИЦЬ В АМЕРИЦІ НЕ ВІМІ ГОВОРИТИ ПО АНГЛІСЬКИ

Послідня перемисл насекнені вилеказала в Злучених Держав 13,497,886 мешканців у віці злих десяти літ, що уродилися поза границями Америки. Як тепер оповідає Цензурове Бюро в Вашингтоні, з того числа імігрантів та переселенців днів 1,488,948 осіб або-ж несповніа дев'ять частинна не вміє говорити до англійськи. Зе десять літ від передпошівоті перемисл (1910-го року) число не вміючих до англійськи імігрантів поменшилося на половину.

Процентно найбільше знання англійської мови вказується Тексас, Арізона і Нью-Мексико, де дві третини імігрантського населення творить Мексиканці, що в більшості знають лише свою мову. За те прочі південні стейти та захід Америки вказують найбільший процент чужизниці, що присвоили собі англійську мову. З 2,762,055 імігрантів в мексиканським стейті по англійськи не говорять лише 290,200 з 1,371,402 в Пенсильнії лише 162,240 з 729,799 в Нью-Джерсі лише 73,409.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В БЕРЛІНІ

Анна-Шарлотте Вуцкі влаштує під протекторатом Українсько-Німецького Комітету Українську виставу в "Berghesches Heim fuer Nationalismus", Elbhornstrasse 4, між Wappesbaldhof, a Postdamerstrasse.

Виставлені будуть винивання, кераміка, різьба, малюнки, книги і ині інші привабливі власності укр. козопів в Берліні. Вистава буде відкрита в присутності представників преси та запрошених гостей 25. березня с. р.

Видатковий "Ullstein" зажутило вже наперед раз вишлюк для опублікування в своїх журналі "Dane". Вистава буде тривати від 25. березня до 4. квітня і буде відкрита від 11-3 годинах. Коладніе про не буде півніе.

КІНЕЦЬ ПОЛЬСЬКОЇ ПЕТІЦІЇ

ПЕТІЦІЇ ПРОТИ ЛЮБОВИ

Польська делегація для справ репатріції в Варшаві подає до відімо, що по расіданні передарствлених притоготунаних, виручила 18 с. м. мішане комісії до таборів інтернованих в Спалкові, Тухолі і Кашіну в ділі відішення військових з б. протизаписних формаций Петливи, Скоропадського, Бандури, Діркина, Вранглі, т. л. про амністію російського та українського урядів, яка дає спомогу громадянам Росії та України вернути домі.

ПІДПИСАЮТЬ УКРАЇНЦІ

В понеділок дня 20. марта с. р. приїхав до Торон, повіт Сокар, комісар соціальської староства і в супроводі державної поліції з Торонієрів ревізію у місцевого пароха о. Петра Гарасимчука, якого опісля відішено до повітового суду в Сокарі. Тут списано з арештованим протокола, під замітом залочну головне заради з 58. 3 к. з Арештування о. Гарасимчука спричинили відіщення і пошівоті відіщення Пастирського листа перемислного єпископа Козловського з приводу смерті папи Венедикта, та молитви за Народ приказаної ордариетського розпорядком ч. 56. з 1922. р. Крім о. Гарасимчука той сам комісар арештував в Торонієв, уряду Василя Калену та студ. Михайла Момчака з Бичева. Арештованих відіставлено до сокарської тюрми. Вирішним поводом тогож дня відіставлено о. Гарасимчука до сіачкої тюрми на Баторія у

СИМФОНІЙНИЙ КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИХ ЧИТАЛЬНІХ У ЛЬВОВІ

Заходом Головного Відділу "Прогресиві" львівської філії Т-ва та всіх львівських і підльвівських читальні 21. марта с. р. у великій салі "Народного Дому" відбувся народний концерт в пам'ять незабутного варту участь оркестральний журток зєлізничників при читальні на Городецьким і мішані хорі при читальнях на Жовківським (Сирингет М. Сидорак), Городецьким (дир. Г. Криштошицький) і Личаків (дир. В. Чума), Ольвіа Козаківна з читальні на Клепарові (декламція), О. Голдан з читальні на Богданівці (декламція).

Промову виголосив проф. Ом. Терлецький, голова львівської філії "Прогресиві" Концерт закінчився відіщенням "Заповіту". Відіставили злучені хор читальніх від урядом засудування диригента д-ра М. Волюшина. Баритонове солю в "Заповіті" відіставив оперний співак Р. Ортенко, член читальні Середмістя.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ

У ЛЬВОВІ

Польська преса доносить, що серед Російськ, замешкалих у Варшаві, переїхали ооди власті масові арештування. Ті арештування є вислідом стислого над діяльністю протидержавних організацій. Зогляду на те, що в акції тих організацій дабачувано протидержавні шляхи, власті притримали арештування положити цьому кінець. Серед арештованих мають находитися члани дічній монархічного табору. Між ними ген. Новіков, іменований недавно ген. Вранглем, начальним вождом російських сил у Польщі, та жінка ген. Любомова, яка була касієркою монархічної організації. — З посеред арештованих чотирох зараз звільнено під умовою негайного відізду з Польщі. Відізнається це до ген. Махнова, Новікова, прокуратора Гершеманіа і одного українського генерала.

БЕРЕСТЕ-ГЕНУ

Берлінська "Большевіцка" газета "Новий Мір" поміщує інтерв'ю з комісаром Ріфке, який на питання, чи буде ріжниця між переговорами в Бересті а в Генуі, сказав: Ріжниця є. До Бересті пішли ми, як представники побіженого народу і рахували ми не на справжню угоду, але на надію, що настане світова революція. Тепер ідемо до Генуі, щоб заключити справжню угоду зі світом капіталістів. Підписуючи мир у Бересті, мали ми намір зачати боротьбу, а конференція в Генуі має положити кінець всякій боротьбі. Ми підішлемо в Генуі ніякого договору, який би виміняв а нову війну. Як у Бересті так і в Генуі оголошимо нашу програму, яка повинна виключити всяку можливість війни в будучому, як програма буде менше теоретична і краще приміняема до теперішньої від берестейської програми.

САМОВІДНИХ ЗАМІХ

ОБЖАЛУВАННОГО

Дня 18. марта с. р. відбулась перед самбірським трибуналом суду присяжних розправа перед 5 обжалованих за злочин рабукун. По проголошенню вірному, який засудував двох винуватків в 12 років тюрми, засуджуючи Петро Скачило витягнув ніж і дає рази пхтві собі його в груди, після чого намагався піратити собі горло. Сторожі вилетіли йому в пору ніж. Відізнається до шпиталю Скачило на другий день втік, аж задоволю його і уязнено знову в Дублянка.

РОСІЙСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В ГЕНУІ БОЙТЬСЯ, ЩО АЛІАНТИ ХОТЯТЬ ОБМЕЖИТИ СУВЕРЕННІСТЬ РОСІЇ

ГЕНУІ, 12. квітня. — Російська делегація заждала нині вечером, щоб зібрання комісії ч. 1, яке мило бути в четвер, відложено на пізніше.

Се домаганіє поставили вони насалком відізнається, що аліанти хотять взяти під свою контролю внутрішні справи Росії.

Ся обізнаніє викликала в російській делегації негодованіє і сиродіє.

Російські делегати докоряють, що їх запрошено як рівних, а мікшим вождом економічної конференції, себто аліанти, ставляться до них як до чогось нижшого.

Якщо сейс комісії відбудеться, російська делегація предложить різкий протест проти переважної частини звітномлення знавіл для розважк російського питання.

Російський фінансовий зміщенє Алоффа Поффе заванив, що Росія не допустить аліантих посягати у її внутрішні справи. Росія згодиться, казав він, дати фінансові запоруки; тажко запоруки мирових зносин з другими державами, але не згодиться, щоб аліанти контролювали її внутрішні відносини. Росія, говорив Поффе, не згодиться на обмеженіє її суверенітету і на визиск капіталістів. Виправді, говорив він далі, російський советський уряд готовий дати як найбільший фінансові запоруки і конфесії, але не згодиться як ца визиск краю. Крім того, додав він, Росія настоє, аби постановлено перестати загальне розруження в Європі. Коли аліанти делегати говорять про зріноування бюджету, себто зріноування прихоті і розкоші, в відізнається розруження, то вони помилуються, бо наприклад Росія не може зріноуавити бюджету без обмеження зоруження, а знова не може покинути зоруження, коли други держави не покинуть. Одним словом, казав він, Росія не допустить на те, аби порушувало її суверенітет, а на томись домагає-меться запоруку загального розруження, бо тільки се доведе до загального мира і до економічної відбудови в Європі.

КОНФЕРЕНЦІЯ РАДУ РАДІТЬ, ЯК ПРИВЕРНУТИ В ЕВРОПІ ДОБРІ ГРОШІ

ГЕНУІ, 12. квітня. — Пакомісія фінансової комісії економічної конференції розідала, як уздовити фінансовий розлад в Європі, а саме, як усунути безварті паперові гроші а привернути варті паперові гроші.

Голова підкомісії Британське сер Роберт С. Горн радив, щоб для сей справи покликано окрему раду представників тих державних банків усіх держав, що випускають паперові гроші.

Далі стверджено, що випуск вартних паперових грошей не можливий, поки пошівоті держави не зріноуавит прихоті і розкоші у своїх бюджетах та не перестануть недоборів покривати друкованим нових банкнотів.

Кристіан Раковський, голова советського уряду на Український, що Росія легко буде зріноуавит бюджет, бо вона не має покритті лише на одну сему частину розкоші, а і се становить, якщо в Європі заведеться повне розруження. Поправді, казав він, Росія вже перелезла у себе розруження, бо з 5 мільонів війська оставила тільки 1½ мільона, але вона готова не дальше його обмежити, якщо приїде до загального розруження.

Далі він вказав на те, що з уаги, що підставою паперових грошей є золото, воно повинно бути розділене справедливо між усі держави, а не повинно бути нагромаджуване лише в кількох державах.

НІМЦІ НЕВДОВЛЕНІ З ГЕНУЙСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ГЕНУІ, 12. квітня. — Німецький канцлер др. Зірт вертається за кілька днів додому, бо, як каже, є знеохотений прикладати настрем на економічній конференції.

Німецький делегат знеохотений між іншим також заявив аліантих знавіл у справі Росії, в якій сказано, що Росія має відістати всі приватні підприємства із власники з 1917-го року, а що німецькі підприємства в Росії були в 1917-ому році в руках російського уряду, так Німці не могли би відістати в Росії свої власності.

Також невдоволені Німці з того, що аліанти перчать Росії домагається відішкодування від других держав крім Німеччини.

НЕВТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАГАЛЬНОГО РОЗРУЖЕННЯ ЕВРОПИ

БЕРЛІН, 12. квітня. — Перед відізом на генуєнську конференцію представники нейтральних держав відіставили таку програму в Берліні, столиці Швайцарії, на якій постановили, що нейтральні держави готові поможти для покриття воєнних відішкодувань, спричинених світовою війною, але ніх уявляють, що тесне зроблять також аліанти, бо годі ще відішкодування заванити на одну державу. В заміну за се домагаються нейтральні держави загального розруження Європи.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

ОБЕЗПЕЧИТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКАЮ СІПЛЯНИКА або не
знаючи, де він, шукають: савану
John Horogowski, 819 E. 6th Street
New York, N.Y.

Попрічати купити до Елрону, жов
СІПЛЯКИ, КРОКОДИЛИ, ЗІМОВИ
Голландія на ч. 340 E. 21st Street
New York City. \$500

НА ПРОДАЖ ГРОСІРИ в обидв
мешає разом з шатором, білим
виробник, Шва швейцарія. Проз
\$1000. Зв'язатися з: **W. NARECH**,
721 Henry St., Brooklyn, N.Y. 11216

**НА ПРОДАЖ сідла, сідар і мот
виробник, Шва швейцарія. Проз
\$1000. Зв'язатися з: **W. NARECH**,
721 Henry St., Brooklyn, N.Y. 11216**

ПОТРИМАЄ СІПЛЯНИКА
Коли він є невдоволь з асисте
тотого Байдона мавлеті з іменем
зв'язатися з великою фірмою, з
прислать до: **D. W. Dryden, Hotel Co
100 W. 42nd Street, New York City**
до 10, до 12 години.

[illegible][illegible]

Прийміть же листі поштарку на
адресу: 82-86th—
UKRAINIAN BAZAR.
100 E. 4th St., New York, N. Y.

НОВІСТІ! НОВІСТІ! НОВІСТІ!
ДЛЯ ВСІХ УКР. ТОВАРИСТЬ

що утримують представлення, заборони
демонстрацій і пікети за бажанням
тих, хто наметує і організовує ці
акції. Американські знімки на рухо-
мій картині (motion picture) з українсь-
ким написом і од десятих п'яти хв.
базальні демонстрації можливі тільки
для тих рухомих акцій бажанням ти-
варистам. По інформації голосиста
дуже легко або собою ш. 5, до 10
днів на місяць.

**ПЕРША СЛAVIЯНСЬКА
КІНОТОГРАФІКА.**

119 E. 7th Street, New York City

**НАБЕЛЫШІЯ БАРЕН НА
КОНЦЕРТНІЙ ГАРМОНІ.**

Лиш що спроздзнені! Наслідок
пильного курсу європейських гроше-
вих купів часті сих знаменитих га-
рмоній за одну туну чистіх і класич-
нських. Гармонію ступі навіслюю-

[illegible]

STICHOTYLAZAR
ON E. 7th ST. NYC
NEW YORK, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погобрани

Без різниці в кортієх європей-
Шегато або оскільки мешкає-
те, телефонуйте до МУЗИКИ І
покажіть, проміть

2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Steady 4-2501 or West 6-5557